

FAGLIGT INDSTIK

Regnskabsmæssig
behandling af
kapitalandele
Side 2 - 7

Den kriseramte
virksomhed og
rekonstruktion
Side 8 - 11

Regnskabsmæssig behandling af kapitalandele

I artiklen gennemgås de alternative muligheder for forskellige kapitalandele, som er ejet af et selskab.

Af statsautoriseret revisor Bjarne Aalbæk, FagligAfdeling.dk

Vi kigger på regnskabsopstilling for en virksomhed i årsregnskabslovens klasse B. Det kunne eksempelvis være et selskab. Der er udover artiklens beskrivelser yderligere krav til årsregnskaber for virksomheder i årsregnskabslovens klasse C. Disse gennemgås ikke i nærværende artikel. Denne artikel søger heller ikke at beskrive reglerne for mikrovirksomheder. Men jeg vil dog ganske kort erindre om, at man slet ikke må bruge reglerne for mikrovirksomheder, såfremt man har tilknyttede eller associerede virksomheder.

Det er underordnet for den regnskabsmæssige behandling, hvilken revisorerklæring som påføres årsregnskabet. Den regnskabsmæssige behandling ændres således ikke af, om der gives en revisionspåtegning, en erklæring om udvidet gennemgang, en erklæring om review, en erklæring om assistance med regnskabsopstilling eller slet ingen erklæring.

Hvilke kapitalandele eksisterer der?

Kapitalandele er helt overordnet andele i andre virksomheders egenkapital. Grundlæggende er der i årsregnskabslovens klasse B tre forskellige typer af kapitalandele:

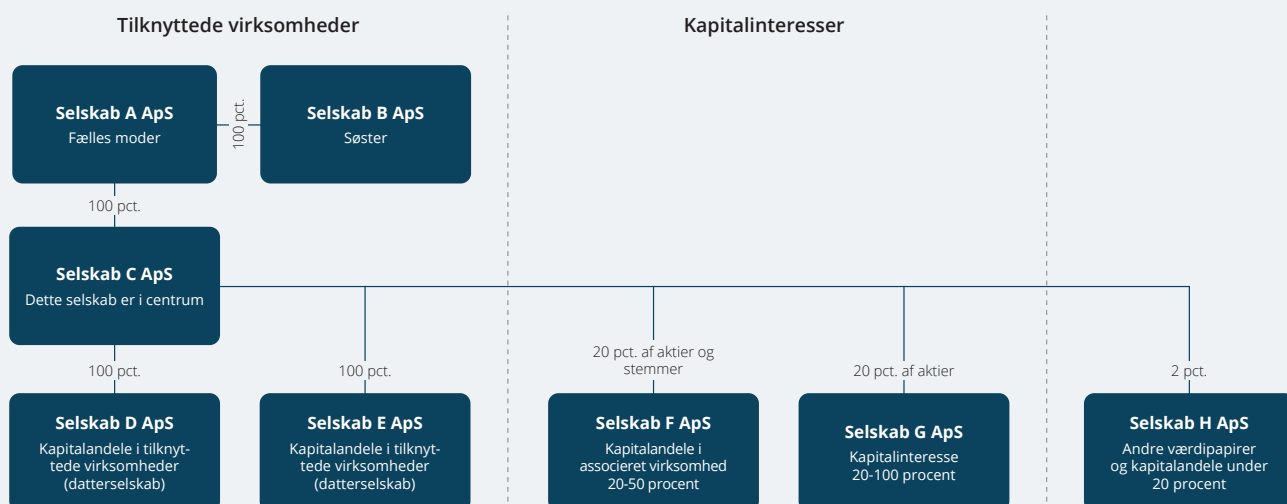
1. Kapitalandele i tilknyttede virksomheder
2. Kapitalinteresser (associerede virksomheder samt andre kapitalinteresser)
3. Andre værdipapirer og kapitalandele

Jeg har lavet et overblik over de forskellige kapitalandele nederst på siden.

Kapitalandele i tilknyttede virksomheder

En tilknyttet virksomhed er en virksomheds dattervirksomhed, dens modervirksomhed og modervirksomhedens andre dattervirksomheder (altså det som i daglig tale kaldes søsterselskaber). Tilknyttede virksomheder kan således være både i op- og nedadgående og sidegående retning. Ejer E ApS er tilknyttet virksomhed til Datter D ApS, og Datter D ApS er tilknyttet virksomhed til Ejer E ApS.

En dattervirksomhed er en virksomhed, der er underlagt bestemmende indflydelse af en modervirksomhed. Det kunne være beføjelsen til at styre en dattervirksomheds økonomiske og driftsmæssige beslutninger. Det er tilfældet, hvis modervirksomheden direkte eller indirekte gennem en dattervirksomhed ejer mere end halvdelen af stemmerettighederne i en virksomhed; hvis modervirksomheden råder over mere end halvdelen af stemmerettighederne; har beføjelser i vedtægt eller aftale; har beføjelse til at udpege eller afsætte flertallet af medlemmerne i det øver-

ste ledelsesorgan, og dette organ besidder den bestemmende indflydelse på virksomheden, eller har råderet over det faktiske flertal af stemmer på generalforsamlingen eller i et tilsvarende organ og derved besidder den faktiske bestemmende indflydelse over virksomheden.

Eksistensen af potentielle stemmerettigheder, som aktuelt kan udnyttes, skal tages i betragtning. Hvis et holdingselskab således ejer 40% af en anden virksomhed (normalt en associeret virksomhed), men har en tegningsret på yderligere 20%, og denne tegningsret aktuelt kan udnyttes, kan der således efter omstændighederne blive tale om en tilknyttet virksomhed.

Ved opgørelsen af stemmerettighederne skal der ses bort fra stemmerettigheder, der besiddes af dattervirksomheden selv eller dens dattervirksomheder.

Hvis man har kapitalandele i tilknyttede virksomheder, er dette oftest kapitalandele i et datterselskab (men kunne efter omstændighederne også være f.eks. kapitalandele i søsterselskab). Disse indregnes i modervirksomhedens regnskab til:

1. Kostpris
2. Indre værdi eller
3. Dagsværdi (efter Årsregnskabsloven § 41)

Valget af indregningsmetode er en anvendt regnskabspraksis, og kan ikke uden videre skiftes fra år til år. Bestemmelserne i årsregnskabslovens § 13, stykke 2 må iagttages, hvis man ønsker at ændre sin anvendte regnskabspraksis. Denne siger, at der er begrænsninger på ændringer i anvendt regnskabspraksis, men én af de lovlige begrundelser er, at den nye regnskabspraksis giver et bedre retvisende billede af virksomhedens aktiver, passiver, finansielle stilling og resultat. Hvis man ændrer sin anvendte regnskabspraksis, skal nettovirkningen føres over egenkapitalen primo, og sammenligningstallene skal tilpasses.

Indregningsmetoder skal i øvrigt anvendes systematisk og konsekvent, og det medfører, at alle tilknyttede virksomheder skal indregnes efter samme metode. Hvis man således har valgt, at man indregner tilknyttede virksomheder efter for eksempel deres indre værdi, skal alle tilknyttede virksomheder således indregnes efter indre værdis metode.

Man skal naturligvis beskrive den anvendte metode for indregning af tilknyttede virksomheder i beskrivelsen om sin anvendte regnskabspraksis.

Kostpris

Ved anvendelse af denne metode, som er hovedreglen i årsregnskabsloven, indregnes kapitalandelen i den tilknyttede virksomhed til den pris, man oprindeligt har erhvervet kapitalandelen til. Der sker ikke løbende regulering af kapitalandelen i takt med, at denne svinger i værdi.

Dog er der krav om efter denne metode, at der sker nedskrivning af kapitalandelen, såfremt genindvindingsværdien er lavere end den bogførte værdi. Genindvindingsværdien er den højeste værdi af salgsværdien fratrukket forventede omkostninger ved et salg og den tilbagediskonterede værdi af de fremtidige pengestrøm-

me, som aktivet indbringer. Forsimpler kan man også sige, at den bogførte værdi (som starter med at være kostprisen) skal nedskrives, hvis kapitalandelen er mindre værd.

Hvis man et år har nedskrevet, men året efter vurderer, at kapitalandelen igen er blevet pengene værd, kan nedskrivningen tilbageføres.

Nedskrivning eller tilbageførelse af nedskrivning er i øvrigt en særlig post, som skal noteoplyses jævnfør årsregnskabslovens § 67 a. Det er samtidig også en ændring i regnskabsmæssigt skøn, som ligeledes skal noteoplyses med forklaring, ligesom den beløbsmæssige indvirkning på aktiver, passiver, den finansielle stilling og resultatet så vidt muligt skal oplyses.

Såvel nedskrivning som tilbageførelse af nedskrivning klassificeres i den artsopdelte resultatopgørelse, som "Nedskrivning af finansielle aktiver".

Øvrige indtægtsposter i resultatopgørelsen er den tilknyttede virksomheds udloddede udbytte, som klassificeres som "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder". Der kan også være renter mellem virksomhederne eller andre finansielle indtægter eller omkostninger, som klassificeres som "Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder" eller "Finansielle omkostninger, der hidrører fra tilknyttede virksomheder".

Indre værdi

Anvendelse af indre værdi på kapitalandele i tilknyttede virksomheder er formentlig den oftest forekommende metode. Dette fordi metoden medfører visningen af et "mini koncernregnskab", hvor moderselskabets egenkapital kommer til at vise den bogførte værdi af hele koncernens egenkapital og hele koncernens resultat.

Hvis man anvender indre værdis metode, indregner man dattervirksomhedens resultat i moderselskabets resultatopgørelse. Via resultatdisponeringen overføres dette til reserve for indre værdis metode under egenkapitalen i modervirksomheden.

Der er ingen generelle notekrav ved anvendelsen af indre værdis metode.

Udbytte fra datterselskabet indregnes ikke i moderselskabets resultatopgørelse. Moderselskabets resultatopgørelse vil således alene indeholde den tilknyttede virksomheds resultat, eventuelt fratrukket afskrivninger på koncerngoodwill.

Koncerngoodwill opstår, hvis man erhverver en tilknyttet virksomhed til en højere værdi end dens indre værdi, men ønsker at anvende indre værdis metode i den købende virksomheds regnskab. Eksempelvis kunne man forestille sig at købe en dattervirksomhed for 5 millioner kroner, hvor dattervirksomheden udelukkende har en bogført egenkapital på 2 millioner kroner. Forskellen eller 3 millioner kroner bliver koncerngoodwill, og skal i moderselskabets regnskab opføres i tilknytning til "kapitalandele i tilknyttede virksomheder". Koncerngoodwill afskrives ligesom normal goodwill, men afskrivningen vises i moderselskabets resultatopgørelse ved modregning i "indtægter fra kapitalandele i

tilknyttede virksomheder". Der er i øvrigt ingen notekrav om at vise denne modregning.

At der eksisterer en koncerngoodwill medfører, at der nødvendigvis må være en beskrivelse i anvendt regnskabspraksis af goodwill, uanset at det i øvrigt er præsenteret sammen med "kapitalandele i tilknyttede virksomheder". Bemærk også, at årsregnskaber for virksomheder i klasse B skal anføre en begrundelse for afskrivningsperioden på goodwill. Der er også notekrav tilknyttet koncerngoodwill (eller badwill, hvis man betaler underpris), idet størrelsen på denne skal oplyses i noterne i det år, den opstår. Der er ikke krav om at oplyse koncerngoodwillen i efterfølgende år.

Det kan i øvrigt undre, at der er tale om modregning. Årsregnskabsloven indeholder et modregningsforbud, og man kunne diskutere, om denne situation også er omfattet. Litteraturen indeholder imidlertid ret præcis vejledning af, at der skal ske modregning. Det er derfor min opfattelse, at modregning godt kan foretages.

Datterselskabets resultat overføres løbende til "reserve for indre værdis metode" under egenkapitalen. Også anden regulering af egenkapitalen i dattervirksomheden reguleres på moderselskabets egenkapital.

Udbytte fra datterselskabet indregnes som sagt ikke i moderselskabets resultatopgørelse, men reduceres på "reserve for indre værdis metode" under egenkapitalen, og flyttes til frie reserver i moderselskabets egenkapital.

En særlig situation opstår, hvis den tilknyttede virksomhed taber penge, således at dens egenkapital er mindre end modervirksomhedens kostpris. Lad os antage, at den tilknyttede virksomhed taber lige netop nok til, at dens egenkapital bliver nul kroner. I modervirksomheden indregnes dattervirksomhedens negative resultat i modervirksomhedens resultatopgørelse, og forholdet modposteres på aktivet i moderselskabet. Aktivet bliver således indregnet til nul kroner, mens dattervirksomhedens tab bliver indregnet i moderselskabets resultatopgørelse. Eftersom der ikke er en positiv "reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" i moderselskabets egenkapital, bliver beløbet blot taget fra moderselskabets frie reserver. Hvis den tilknyttede virksomhed igen begynder at tjene penge, således dens egenkapital bliver positiv, må den positive regulering fra nul og op til modervirksomhedens kostpris posteres på modervirksomhedens frie reserver. Dette modsvarer, at et tilsvarende beløb blev reduceret fra de frie reserver, da den tilknyttede virksomhed tabte pengene.

Hvis den tilknyttede virksomhed taber så mange penge, at dens egenkapital bliver negativ, må modervirksomheden opgøre, om den har en forpligtelse til at dække dattervirksomhedens kreditorer i form af hæftelse. Hvis der eksisterer en sådan forpligtelse, indregnes denne som hensat forpligtelse i modervirksomheden. Hvis der ikke eksisterer en sådan forpligtelse, indregnes aktivet blot til nul, og der indregnes ingen passivpost. Det skal naturligvis overvejes i denne situation, om et eventuelt tilgodehavende hos den tilknyttede virksomhed bør nedskrives i modervirksomhedens årsregnskab.

I modervirksomhedens egenkapital indgår posten "reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode", som er de sam-

lede urealiserede gevinster i den tilknyttede virksomhed. Som udgangspunkt svarer beløbet på reserven til forskellen mellem modervirksomhedens kostpris og den tilknyttede virksomheds aktuelle egenkapital. Denne reserve må ikke anvendes til udbytte. Men den må gerne anvendes til at "dække underskud", hvis modervirksomhedens samlede frie reserver er negative. Ved denne manøvre kan overføres en andel af reserven svarende til maksimalt modervirksomhedens negative frie reserver (akkumulerede underskud). Modervirksomhedens frie reserver kan dermed blive nul kr. Modervirksomhedens frie reserver må ikke blive positive ved denne lejlighed. Beslutningen er en ren regnskabsmæssig beslutning, og eftersom det er ledelsen, som aflægger regnskabet, er det en ren ledelsesbeslutning. Beslutningen bliver således stadfæstet af, at generalforsamlingen vedtager regnskabet. Denne postering fra reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode til moderselskabets negative frie reserver skal i øvrigt ikke tilbageføres, når eller modervirksomheden har overskud eller på anden måde opnår positive frie reserver.

Dagsværdi (efter § 41)

Ved anvendelse af dagsværdi for kapitalandele i tilknyttede virksomheder er der tale om indledningsvis indregning til kostpris. Derefter sker der på næste balancedag en regulering til aktivets dagsværdi. Reguleringen føres på egenkapitalen under "reserve for opskrivninger". En senere nedskrivning tages først fra denne reserve, og når denne er udtømt, føres resten over resultatopgørelsen.

Indtægtsposter i moderselskabets resultatopgørelse er den tilknyttede virksomheds udloddede udbytte, som klassificeres som "Indtægter af kapitalandele i tilknyttede virksomheder". Der kan også være renter mellem virksomhederne eller andre finansielle indtægter eller omkostninger, som klassificeres som "Andre finansielle indtægter fra tilknyttede virksomheder" eller "Finansielle omkostninger der hidrører fra tilknyttede virksomheder".

Der er to notekrav forbundet hermed, eftersom man i noterne skal oplyse, hvad aktivet ville have været værd, hvis der ikke havde været opskrevet. Hertil kommer, at der skal være en note, som specificerer "Reserve for opskrivninger" under egenkapitalen.

Metoden er meget sjældent anvendt og formentligt ikke ønskværdig for de fleste, eftersom det kan være, det er hæftet med stor vanskelighed og stort ressourceforbrug at opgøre en korrekt dagsværdi en gang om året, hvorfor metoden ikke beskrives yderligere i denne artikel.

Kapitalinteresser

Der findes grundlæggende to typer af kapitalinteresser:

1. kapitalinteresser, som samtidig er associerede virksomheder samt
2. kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder. Disse kaldes ofte blot "Kapitalinteresser".

En associeret virksomhed vil således altid være en kapitalinteresse. Den skal også afspejles som en kapitalinteresse i regnskabet. Det vil sige, at hvis virksomheden har en associeret virksomhed, skal den i regnskabet klassificeres under finansielle aktiver som en kapitalinteresse.

Der er ændret i definitionen således, at en kapitalinteresse er varig. Det vil sige, at hvis man har en kapitalinteresse, herunder en associeret virksomhed, som ikke er varig (man har den for at handle den/sælge den videre), vil der ikke være tale om en kapitalinteresse, men derimod "andre værdipapirer og kapitalandele".

Associeret virksomhed

En associeret virksomhed er en virksomhed, som ikke er en dattervirksomhed, men i hvilken en anden virksomhed og dennes dattervirksomheder besidder kapitalinteresser og udøver en betydelig indflydelse på virksomhedens driftsmæssige og finansielle ledelse. En virksomhed formodes at udøve betydelig indflydelse, hvis virksomheden og dens dattervirksomheder tilsammen besidder 20% eller mere af stemmerettighederne.

Så eksempelvis vil Virksomhed X ApS, som en Holding A ApS ejer 33% af (og der ikke er forskel på kapital og stemmer), være en associeret virksomhed til Holding A ApS. Man kan også sige, at Holding A ApS i nedadgående retning har en associeret virksomhed. Men Virksomhed X ApS har ikke i opadgående retning en associeret virksomhed.

Der er grundlæggende ikke nogen forskel i den regnskabsmæssige behandling af tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder. Derfor henviser jeg blot til beskrivelserne under tilknyttede virksomheder for at vise kravene til den regnskabsmæssige behandling af associerede virksomheder.

Indtægtsposter i holdingvirksomhedens resultatopgørelse er den associerede virksomheds udloddede udbytte, som klassificeres som "Indtægter af kapitalandele i associerede virksomheder" ved anvendelse af kostpris eller dagsværdi. Ved anvendelse af indre værdis metode reduceres beløbet i holdingvirksomhedens "Reserve for nettoopskrivning efter den indre værdis metode" og overføres til frie reserver. Der kan også være renter mellem virksomhederne eller andre finansielle indtægter eller omkostninger, som klassificeres som "Andre finansielle indtægter" eller "Andre finansielle omkostninger".

Der er dog den særlighed, at en associeret virksomhed – som tidligere nævnt – er en kapitalinteresse. Denne skal i regnskabet derfor klassificeres under aktiver som "kapitalinteresser". Det er dog muligt at opdele denne post i henholdsvis kapitalinteresse og associerede virksomheder, såfremt man har begge dele. Men hvis man udelukkende har den ene del, skal klassifikationen være "kapitalinteresser". Tilsvarende gælder også tilgodehavende hos kapitalinteresser og gæld til kapitalinteresser.

Kapitalinteresser (kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder)

En kapitalinteresse, som ikke er en associeret virksomhed, er holdingvirksomhedens eller holdingvirksomheden og dennes dattervirksomheders ret over egenkapital i en anden virksomhed, når formålet med besiddelsen er at fremme virksomhedens egne aktiviteter gennem en varig tilknytning til den anden virksomhed.

Der er således tale om en kapitalinteresse, som ikke er en associeret virksomhed, hvis man ejer en kapitalandel, men ikke har en tilsvarende stemmeret (man udøver ikke betydelig indflydelse over denne). Hvis man derimod også havde en stemmeret på

over 2%, ville der være formodning for en kapitalinteresse, som også er associeret virksomhed.

Definitionen indebærer egentligt, at der findes en formodningsregel på mindst 20% af egenkapitalen i den anden virksomhed. Men Erhvervsstyrelsen har demonstreret i en vejledning fra 2021, at selv ganske små ejerandele i andre virksomheder regnskabsmæssigt kan klassificeres som kapitalinteresser, såfremt forholdet er opfyldt:

1. Formålet med retten over egenkapital i den anden virksomhed er at fremme egne aktiviteter.
2. Der er tale om en varig tilknytning (altså at man ikke har kapitalinteressen midlertidigt).

Ved "fremme af virksomhedens egne aktiviteter" forstås, at virksomheden har foretaget investeringen i kapitalandelen af strategiske årsager, herunder forventning om opnåelse af direkte eller indirekte økonomiske fordele, f.eks. i form af øget salg eller lavere omkostninger.

Kravet om "varig tilknytning" svarer til årsregnskabslovens definition på anlægsaktiver, som kræver, at investeringen skal være foretaget med henblik på vedvarende eje eller brug. Det vil normalt kunne antages, at en varighed på min. 1 til 2 år vil kunne opfylde betingelserne.

Det medfører f.eks., at en kapitalandel i et kædeselskab efter omstændighederne kan være en kapitalinteresse. En vognmandsvirksomheds kapitalandel i vognmandscentralen, hvor al vognmandsvirksomheds indtægt kommer fra, vil efter omstændighederne være en kapitalinteresse. Også selvom der er tale om en ganske lille andel.

Hvis der ikke er tale om en driftsvirksomhed, men derimod en holdingvirksomhed, bliver det svært at drøfte, hvad der "fremmer egne aktiviteter". I en holdingvirksomhed må der lægges forholdsvis mere vægt på, om investeringen i den enkelte kapitalandel kan betegnes som strategisk. En strategisk investering kan f.eks. være en kapitalandel, hvorover virksomheden enten har betydelig indflydelse, eller at investeringen på anden måde er central for virksomheden. Det kunne f.eks. være en advokat, som ejer 2% af advokatfirmaet, hvor hun arbejder. Ejerskabet sker gennem holdingselskab. For holdingselskabet vil der være tale om en kapitalinteresse, såfremt man kan anse ejerskabet for varigt, idet det samtidig anses for strategisk.

Kapitalinteresser kan indregnes til kostpris eller indre værdi eller dagsværdi. Kostpris og indre værdi er ligesom det beskrevet ovenfor under tilknyttede virksomheder, men det særlige ved dagsværdien, når vi taler kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder, er, at dagsværdien skal opgøres efter årsregnskabslovens § 37. Beløbsmæssigt er der tale om samme dagsværdi som beskrevet tidligere, men det særlige ved årsregnskabslovens § 37 er, at reguleringen kommer over resultatopgørelsen. Reguleringen bindes ikke på en særlig reserve, men indgår således blot i selskabets overførte resultat under egenkapitalen.

Indregningsmetoder skal som nævnt anvendes systematisk og konsekvent, og det medfører, at alle kapitalinteresser, som ikke er

associerede virksomheder, skal indregnes efter samme metode. Hvis man således har valgt, at man indregner kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder efter for eksempel deres indre værdi, skal alle kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder, således indregnes efter indre værdis metode.

Man kan imidlertid godt anse to forskellige typer kapitalandele for to forskellige grupper af aktiver. Det medfører, at kapitalinteresser, som er associerede virksomheder, kan indregnes efter én metode, mens kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder, indregnes efter en anden metode. Men alle kapitalinteresser, som er associerede virksomheder, skal indregnes efter en ensartet metode, f.eks. indre værdi. Og alle kapitalinteresser, som ikke er associerede virksomheder, skal indregnes efter en ensartet metode (f.eks. kostpris).

Der er også det særlige forhold om kapitalinteresser, at såfremt de er børsnoterede, skal de indregnes til dagsværdi efter årsregnskabslovens § 37. Det vil dog høre til absolut sjældenhederne, at man har en aktie i et børsnoteret selskab for at fremme egne aktiviteter, eller af strategiske årsager, og der er tale om en varig tilknytning.

Klassifikation af kapitalinteresser

Lad mig gentage klassifikationsreglen på en anden og måske mere overskuelig måde:

1. Hvis man i klasse B har en kapitalinteresse, som er en associeret virksomhed, og ikke andre kapitalinteresser, skal denne klassificeres i årsregnskabet som "Kapitalinteresser". Tilsvarende gælder "Tilgodehavender hos kapitalinteresser" og "Gæld til kapitalinteresser".
2. Hvis man i klasse B har en kapitalinteresse, som IKKE er en associeret virksomhed (f.eks. 10% af en kædevirksomhed, som man har for at fremme egen aktivitet, men man har ikke tilstrækkelig stemmeret til at udøve betydelig indflydelse) og ikke har andre kapitalinteresser, som er associerede virksomheder, skal denne klassificeres som "Kapitalinteresser". Tilsvarende gælder "Tilgodehavender hos kapitalinteresser" og "Gæld til kapitalinteresser".

Således: Hvis man kun har én af de to kategorier af kapitalinteresser, skal de i regnskabet klassificeres "Kapitalinteresser".

3. Hvis man har begge typer kapitalinteresser, må man gerne opdele dem i regnskabet, således at de indregnes som henholdsvis "Associerede virksomheder" og "Kapitalinteresser".

Dette omkring klassifikation er lidt uklart og kan være lidt forvirrende. Men det er Erhvervsstyrelsens opfattelse, at direktivet ikke levner plads til en anden fortolkning.

Jeg har drøftet med nogle revisorer, som er i situation 1, at de ikke mener, at ovenstående klassifikationsregler giver et retvisende billede. Altså: de har associerede virksomheder og ikke andre kapitalinteresser. De er af den opfattelse, at det ikke giver et retvisende billede at kalde dem "kapitalinteresser", og de kalder dem derfor "Associerede virksomheder" i årsregnskabet.

Det er min holdning, at ovenstående tre punkters klassifikationsregler er den rigtige fortolkning (beklageligvis, for det er ikke logisk). Det medfører, at hvis man gør det på anden måde, fraviger man Årsregnskabsloven. Dét skal man faktisk også, hvis man mener, at man ikke kan få et retvisende billede ud af at anvende de normale regler. Man skal blot huske i givet fald at give note om det, som hvert år skal indeholde en konkret og fyldestgørende begrundelse med oplysning om, hvilken indvirkning, herunder så vidt muligt den beløbsmæssige indvirkning, fravigelsen har på virksomhedens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat.

Andre værdipapirer og kapitalandele

Andre værdipapirer og kapitalandele er for eksempel 10 aktier i et børsnoteret selskab. Der er ikke bestemmende indflydelse, og vi har ikke kapitalandelen for at fremme egne aktiviteter eller af strategiske årsager.

Disse skal som udgangspunkt indregnes til dagsværdi (Årsregnskabslovens § 37), og reguleringen sker over virksomhedens resultatopgørelse. Der sker ingen binding på en reserve, og regulering indgår således blot i overført resultat.

Hvis kapitalposten ikke er børsnoteret (for eksempel en 2 procents andel i ikke-børsnoteret virksomhed, og hvor man ikke har kapitalandelen for at fremme egne aktiviteter, eller af strategiske årsager, eller der er ikke en varig tilknytning), må denne gerne indregnes til kostpris.

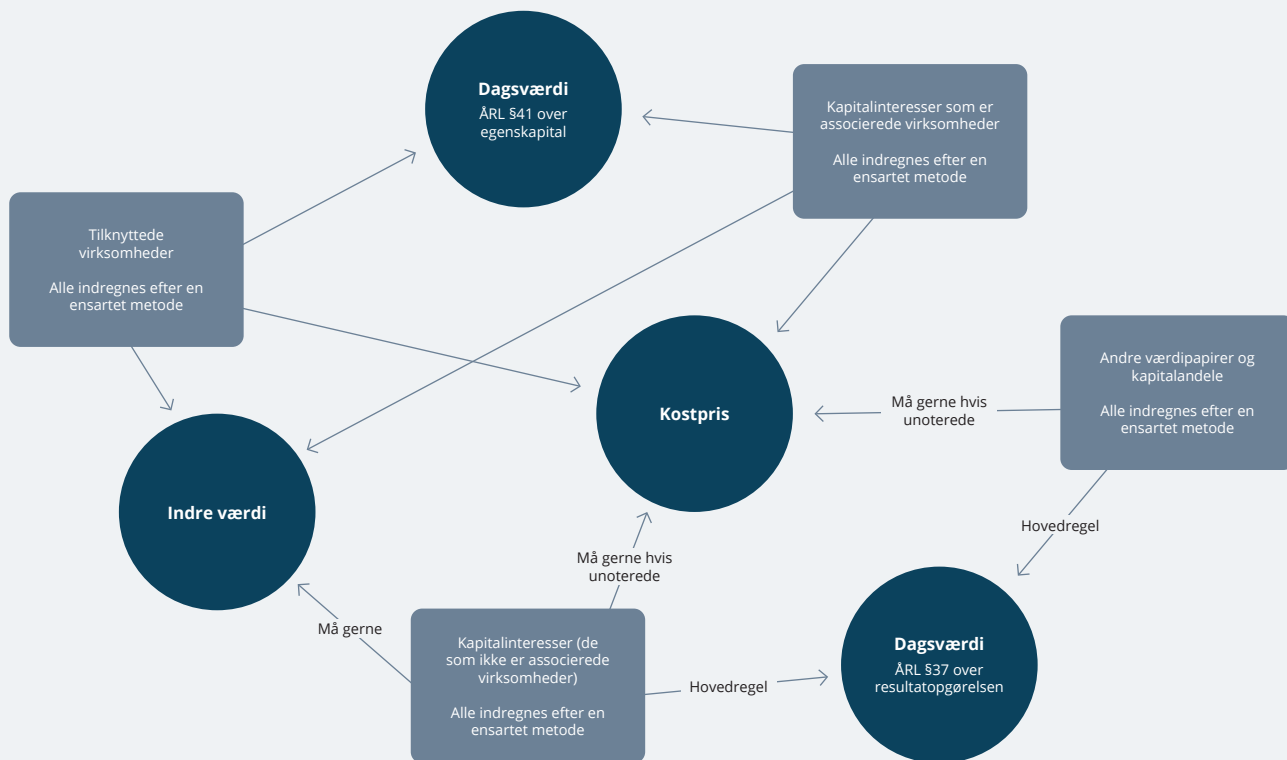
Alle kapitalandele, som indregnes til dagsværdi efter årsregnskabslovens § 37 (og ejendomme, som indregnes efter §38), som dermed reguleres over resultatopgørelsen, skal noteoplyses. Noter skal indeholde 1) dagsværdien ultimo regnskabsåret, som er indregnet i balancen, 2) ændringer af dagsværdien, der er indregnet i resultatopgørelsen og 3) ændringer, der er indregnet i dagsværdireserven under egenkapitalen efter §49 (reserve for sikringsinstrumenter og visse omregninger af fremmed valuta). Oplysningerne skal gives for hver kategori af aktiver eller forpligtelser, som måles til dagsværdi efter §§ 37-38.

Bemærk at årsregnskabsloven indeholder et generelt modregningsforbud. Dette indebærer, at indtægter og omkostninger fra andre værdipapirer og kapitalandele ikke må modregnes. Realiseret og urealiseret gevinst ved salg af børsnoterede aktier skal således vises som finansielle indtægter, og realiserede og urealiserede tab på børsnoterede aktier skal således vises som finansielle omkostninger i resultatopgørelsen. Det formodes, at der gerne må modregnes, hvis de enkelte aktiver er uvæsentlige.

Opsamling på indregningsmetoder

Tegningen på næste side søger at vise på en overskuelig og enkel måde, hvilke metoder der kan anvendes til indregning af de forskellige typer af kapitalandele.

Generelt vil jeg huske på, at alle typer af samme kapitalandele skal indregnes efter en ensartet metode. Hvis man således for eksempel vælger at indregne sine tilknyttede virksomheder til deres indre værdi, skal samtlige tilknyttede virksomheder indregnes efter den indre værdis metode. Associerede virksomheder kan indregnes efter en anden metode, men alle associerede virksomheder

skal indregnes efter en ensartet metode. Hvis man for eksempel vælger kostpris for sine associerede virksomheder, skal samtlige associerede virksomheder indregnes efter kostprismetoden.

Jeg minder også om, at den valgte metode skal oplyses fyldestgørende i anvendt regnskabspraksis.

Indre værdi skal vises i resultatopgørelsen

Såfremt man anvender indre værdis metode for indregning af en eller flere af grupperne, kræves dette oplyst i resultatopgørelsen. Det er resultatandelen fra den indre værdi, som skal oplyses i resultatopgørelsen for kapitalandele, henholdsvis tilknyttede virksomheder og associerede virksomheder. Hvis opdelingen ikke vises i resultatopgørelsen under hensyntagen til overskuelighed, skal den i stedet vises i noterne.

Særlige "kapitalandele"

Udover de ovenstående kategorier kunne der være "kapitalandele", som falder uden for kategorierne, men som man kunne overveje, om behandling skal ske efter reglerne for kapitalandele.

Det kunne for eksempel være andelsbeviser – altså ejerskabet over andele i en andelsboligforening. Mange vil opfatte dette som en form for værdipapir. Det skal imidlertid ikke regnskabsmæssigt anses for et værdipapir, men derimod regnskabsmæssigt anses som en rettighed til at bebo eller drive virksomhed fra nærmere afgrænset område i en andelsboligforening. Der er således tale om et immaterielt aktiv, som skal indregnes som et immaterielt aktiv. Det ville være forkert at indregne et andelsbevis som en kapitalandel. I de senere år har man kunnet erhverve forskellige digitale rettigheder. Det kunne være i form af NFT. NFT er en forkortelse for et ikke-fungibelt token, der oprettes gennem blockchain-teknologi. Det er unikt og ikke udskifteligt med et andet duplikat. Det kunne f.eks. repræsentere et digitalt kunstværk. Også dette vil mange opfatte som en form for værdipapir. Regnskabsmæssigt skal det

derimod anses som en rettighed. Der er således igen tale om et immaterielt aktiv, som skal indregnes som et immaterielt aktiv.

Mange investorer af den ene eller den anden årsag i kryptovaluta. Det har jævnligt været debatteret, hvordan en sådan kryptovaluta skulle behandles regnskabsmæssigt. Også her er der tale om et immaterielt aktiv, idet der er tale om en rettighed.

Immaterielle aktiver indregnes til kostpris. For alle disse typer af immaterielle aktiver skal det naturligvis overvejes, om der kan anvendes en restværdi, og hvordan der skal afskrives på rettigheden. Der er udelukkende mulighed for at opskrive immaterielle aktiver til en højere dagsværdi, hvis aktivet bliver handlet på et aktivt marked. Et aktivt marked er et marked, hvor transaktioner med aktivet eller forpligtelsen finder sted med tilstrækkelig hyppighed og i et tilstrækkeligt omfang til løbende at give prisfastsættelsesoplysninger.

Efter omstændighederne kan man også købe rettigheder med henblik på at sælge disse videre. I givet fald bliver der tale om en varebeholdning. Varebeholdninger indregnes i øvrigt til kostpris, og der er ikke mulighed for at værdiregulere disse løbende til dagsværdi. Varebeholdninger, hvor nettorealisationsværdien er lavere end den bogførte værdi, skal nedskrives til den lavere nettorealisationsværdi.

Afslutning

Jeg håber med denne artikel at have givet et grundigt overblik over de forskellige kapitalandele og deres indregningsmetoder. De oftest forekommende fejl i øjeblikket vedrørende kapitalandele vedrører begrebet "kapitalinteresser" og disses delmængde "associerede virksomheder", hvorfor jeg opfordrer til, at der udvises ekstra forsigtighed omkring disse.

Den kriseramte virksomhed og rekonstruktion

Her på bagkant af corona, stigende omkostninger til varer, lønninger og ikke mindst energi m.v. i samtidig et Europa i krig med stigende inflation og kommende recession med nu allerede ændrede forbrugsmønstre og finansieringsmuligheder m.v. vil flere og flere virksomheder komme i økonomiske udfordringer, og andre virksomheder er allerede nu nødlidende. Sådanne kriseramte virksomheder har brug for rettidig rådgivning med de nødvendige tiltag i rekonstruktion til redning af virksomheden. Denne artikel giver en introduktion til mulighederne for rekonstruktion med dets overordnede rammer og værktøjer til rådgiver og til virksomheden med dets ledelse.

Af advokat (H) Andreas Kærsgaard Mylin og advokat (H) Anders Roug, begge Holst Advokater

Andreas Kærsgaard Mylin, advokat

Anders Roug, advokat

Når virksomheden er nødlidende – erkendelsen – symptomer og diagnose

Det siges, at *"kan man ikke opfylde sine forpligtigelser, efterhånden som de forfalder, og er dette ikke blot forbigående"*, da er man "insolvent". Hvis en virksomhed er insolvent, betyder det ikke nødvendigvis, at den insolvente virksomhed skal lukke og gå konkurs.

Når en virksomhed er i risiko for – eller allerede må konstatere at være kriseramt, da indtræder selvfølgelig et løbende større behov for særlige proaktive handlinger – både for at sikre ledelsen fra at ifalde ansvar, men også endnu mere vigtigt for at redde virksomheden, arbejdspladser mv.

En række tiltag for virksomheden i krisestyring skal derfor igangsættes hurtigst muligt – og ofte med flere handlinger på samme tid.

Det er helt afgørende for et solidt grundlag for rekonstruktion af den kriseramte virksomhed, at virksomheden med dens ledelse og rådgivere i rette tid erkender situationen, så alle så tidligt som muligt træder i karakter med beslutninger og handlinger for at redde virksomheden.

I en sådan erkendelsesfase er det samtidig vigtigt ikke kun for den kriseramte virksomhed at have de rette rådgivere med erfaring for rekonstruktion omkring sig, men også at virksomheden med bistand effektivt vurderer rækken af symptomer for virksomhedens nødlidende tilstand. Dette for bedst at kunne stille den eller de rette diagnoser som grundlag for en realistisk redningsplan for virksomheden og de konstaterede symptomer.

Det mest udbredte symptom er jo ofte den manglende likviditet, men det er ofte en fejlslutning at antage, at den blotte hastige fremskaffelse af likviditet vil redde virksomheden, da det ofte blot vil forlænge tiden til den uundgåelige konkurs eller andet sammenbrud.

Denne forlængende tidsperiode, som den nye likviditet giver grundlag for, skal anvendes til at få et sagligt klarlagt diagnosegrundlag for at gennemføre en række af de nødvendige prioriterede tiltag med rette kommercielle, økonomiske og juridiske handlinger, som skal sikre en fremadrettet levedygtig virksomhed.

Diagnosegrundlaget vil ofte tage sit udspring i henholdsvis virksomhedens realiserede tal over en periode, som holdes op med et tidligere opsat realiseret "normalresultat". Alt efter virksomhedens karakter og størrelse vil en sådan analyse kunne ske for både omsætning, dækningsbidrag og faste som variable omkostninger, og hertil skjulte aktiver og passiver m.v. for bl.a. periodesimulering, geografi, produkter, afdelinger, kunder osv.

Diagnosen skal efter virksomhedens karakter hurtigt kunne vurdere levedygtighed, herunder om akutte udfordringer kan fjernes, lønsomhed på kort og lang sigt mv.

På dette grundlag besluttet ofte, om rekonstruktionen skal være den minimale løsning (overlevelse), en fremtidig genetablering af normal drift eller den mere ekspansive model, som indebærer bortsalg af hele eller dele af virksomheden, dellukninger, eller måske opkøb m.v.

Princippet om ligelighed overfor ledelses- og rådgiveransvar

Når en virksomhed er nødlidende og ikke kan opfylde sine forpligtigelser, efterhånden som de forfalder, vil virksomheden ofte ligeledes have mistet sin egenkapital (underbalance).

Domstolene udtrykker det således, at hvis kreditorerne står til at lide tab, da de ikke kan få fuld dækning, så indtræder et grundprincip om, at der skal være "ligelighed" i dækningen til kreditorerne.

Denne klare hovedregel har dog den undtagelse, at visse kreditorer har en fortrinsret før andre kreditorer i retten til at få dækning hos virksomheden, når der ikke er nok til alle. Denne undtagelse omtales som "konkursordenen", hvor f.eks. lønkrav fra medarbejdere sædvanligvis har fortrinsstilling.

Dansk retspraksis indebærer, at der er forholdsvis vide rammer for at forsøge at rede den kriseramte virksomhed uden at ifalde ansvar (standsningensansvaret).

Det er dog afgørende, at arbejdet i en rekonstruktion professionelt sker med respekt af princippet om ligelighed i dækningen mellem kreditorerne og andre, herunder i særdeleshed under virksomhedens fortsatte (udfordrede) drift.

Det er vigtigt, at virksomheden med dens rådgivere konstant varetager sine løbende ledelsesmæssige pligter for særlige handlinger, når virksomheden er kriseram, og at virksomhedens ledelse til stadighed aktivt forsøger at gennemføre en redning.

Der er generelt ikke praksis for ansvar for virksomhedens ledelse ellers dens rådgivere, hvis der blot er spinkel udsigt til, at rekonstruktionsarbejdet kan redde virksomheden – blot rekonstruktionsarbejdet ikke er håbløst.

Man skal derfor huske som rådgiver, at "I en rekonstruktion, hvor der er udsigt til tab, da arbejder rådgiver i realiteten for kreditorernes regning"

Rekonstruktionsmodeller - resultat og balance...

Oftes ses et ikke optimalt rekonstruktionsarbejde mest at have et fokus på alene balancehåndtering for virksomhedens aktiver og passiver, herunder akut at få håndteret kreditorerne med deres til tider voldsomme og direkte krav på betaling til forfaldstid.

Sådanne krav kan ofte virke som ultimative for ikke at påberåbe sig misligholdelse med afbrydelse af f.eks. leverancer, leasing- og lejeaktiver, ansættelsesforhold eller med direkte konkurstrussel m.v.

Den nødlidende virksomhed har ofte brug for optimering af balance, men bestemt ikke kun i den akutte fase for kreditorudfordringer.

Erfaringsmæssigt er der grundlæggende mest brug for, at der straks tages hånd om virksomhedens drift og likviditet i forhold til et mere fremtidigt grundlag for positiv drift i den rigtige diagnose (resultatoptimering), som i det faktiske kan være med til at håndtere også allerede forfaldne forpligtigelser overfor kontraktpartnere, kreditorer og andre.

Tiden er ofte knap, og fokus på resultatoptimering ender ofte med at blive nedprioriteret i forhold til den mest akutte krisehåndtering for betaling, afdragsordninger eller andre mere isolerede nødløsninger.

I en manglende erfaring med rekonstruktion af den nødlidende virksomhed overses dermed muligheden for også indenfor særdeles kort tid at gennemføre tiltag, som både giver ro overfor de akutte udfordringer, og samtidig giver et bedre grundlag for at rede virksomheden i drift fremadrettet.

Redskaberne til sådanne muligheder for rekonstruktion er mange, og alt efter virksomhedsdiagnosens akutte som mere langsigtede behov.

Rekonstruktion af den kriseramte virksomhed kan ske på nærmere vilkår såvel ved rekonstruktion i samme eller delvis forsatte ejerstruktur, men kan også ske via modeller, hvorefter virksomheden – eller dens sunde dele af en virksomhed – lægges over i andet ejerskab – ofte benævnt som "NewCo-løsninger".

Overordnet er der ofte følgende hovedmodeller i kombinationsvalg:

- alene resultatforbedringer – turn around med eller uden moratorium (afviklingsaftale med eller uden "rente-oprul")
- sanering af gæld – akkord
- finansielle modeller – kapitaltilførsel/lån/gældskonvertering/betalinger mv. el.
- NewCo-modeller ved f.eks.:
 - "drop-down" ("hafnia-modellen" ved et datterselskab) eller
 - "sidelænselskabstømning" ("fugl fønix" ved et søsterselskab)

Redning udenfor eller indenfor skifteretten – grundforskelle

I udgangspunktet vil hovedprincippet om lighed imellem kreditorerne og andre, når der ikke er dækning til alle, samt risikobragtningerne i forhold til muligt ansvar for ledelse og rådgiver,

være det samme, uanset om rekonstruktionsarbejde foretages udenfor eller indenfor skifteretten og konkurslovens rammer.

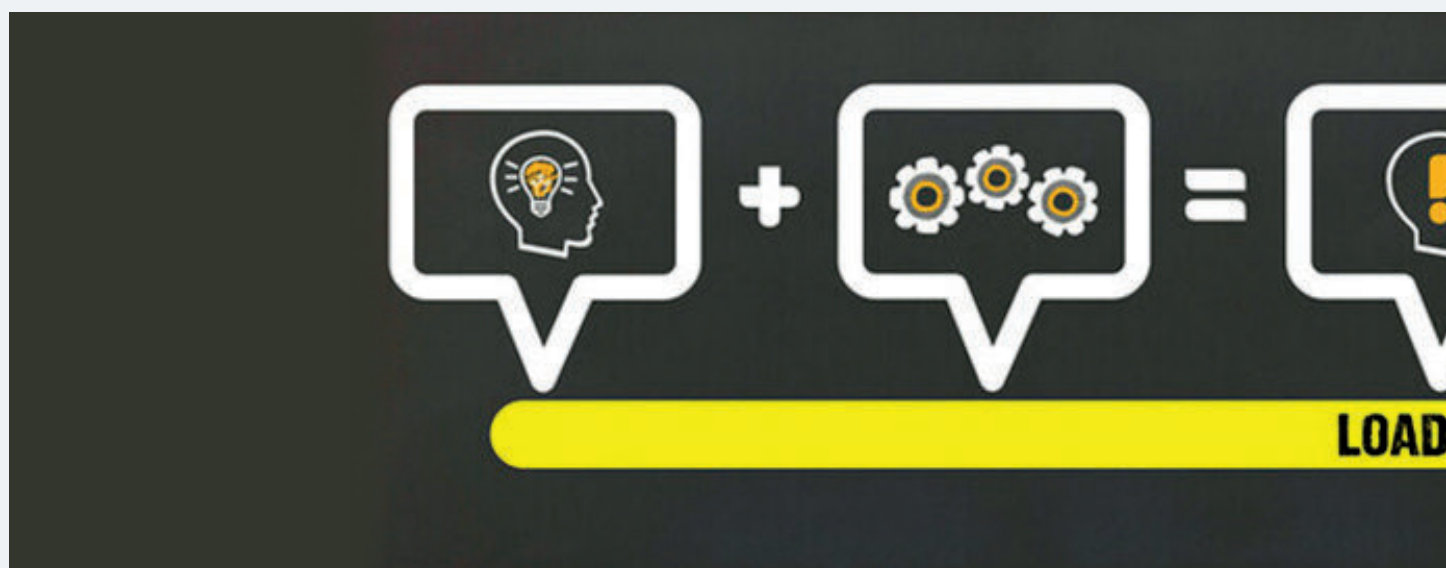
Omvendt er der nogle grundlæggende forskelle for, hvordan et valg mellem den udenretlige eller den indenretlige rekonstruktion kan have betydning for såvel mulighederne for positivt at gennemføre en rekonstruktion, herunder sikre, at der kan ske en krisehåndtering uden både at ifalde ansvar i forløbet overfor en eller flere kreditorer, og man samtidig bedre kan gennemføre et arbejde med redning af den kriseramte virksomhed uden, at en eller flere kreditorer, herunder bl.a. Gældsstyrelsen, sætter hindringer i vejen for en sådan redningsoperation.

Valg mellem den udenretlige og den indenretlige rekonstruktion kan til tider være tvunget af den situation, at visse typer af virksomheder ikke efter dansk ret kan være i indenretlig rekonstruktion, men ofte ses et fravalg af den indenretlige rekonstruktion i praksis langt videre at være både uvidenhed om en række muligheder og så den kommercielle angst for, at der kommer anden offentlighed omkring en rekonstruktion og dermed kendskab til virksomhedens økonomiske vanskeligheder.

For en rekonstruktion udenfor skifteretten ("den udenretlige rekonstruktion") vil alt i en sådan rekonstruktion skulle ske efter aftaler mellem kreditorerne og virksomheden.

Der er i den *udenretlige* rekonstruktion ikke regler om bl.a. fyldestgørelsesforbud, som beskytter virksomheden mod individuel kreditorforfølgelse. I den udenretlige rekonstruktion ses derfor ofte, at der alene laves aftaler mellem de store kreditorer ("nålestiksftaler") og da ofte ved etablering af "interkreditor-aftaler" i forskellig form og vilkår.

I den udenretlige rekonstruktion vil der samtidig ofte mangle en række muligheder for at anvende et betydeligt tvangs-element og andre værktøjer mellem de enkelte kreditorer eller i forhold til virksomheden efter en række muligheder i konkursloven i den indenretlige rekonstruktion.

Omvendt er der i den *indenretlige* rekonstruktion en større "værktøjskasse", hvor man i stedet anvender reglerne i konkursloven og lægger sig i en kreditorbeskyttelse hos skifteretten.

Værktøjer som bl.a.:

- tvangsfuldbyrdsforbud overfor kreditorerne, herunder blokade for konkursbegæring, udlægsforretninger m.v., herunder også blokere for en allerede indgivet konkursbegæring
- mulighed for at give kreditor og kontraktpartnere en fortrinstillig i forhold til øvrige kreditorer
- mulighed for anvendelse af reglerne om gensidigt bebyrden- de kontrakter, herunder genetablere ophævede kontrakter, fortsættelse af leasing- og lejekontrakter uden at skulle betale restancer, regulering af opsigelsesvarsler m.v., herunder også valgfrihed mellem hvilke kontrakter, der skal føres videre, og hvilke der ikke skal fortsætte i en rekonstrueret virksomhed
- mulighed for at få delvise lån fra Lønmodtagernes Garanti- fond til brug for betaling af forpligtelser til medarbejdere
- håndtering af virksomhedspant ved bl.a. frysning og mulighed for bindende værdiansættelser af pantsatte aktiver
- periodisering af en række forpligtigelser, herunder særligt moms af igangværende arbejder
- gennemførelse af akkord ved tvang samt tilsvarende gennem- førelse af virksomhedsoverdragelse ved tvang m.v.
- akkordering af visse skattekrav, som er opstået i samme ind- komstår som rekonstruktionens indledning uanset skatte- årets udelelighed i øvrigt.
- gennemførelse af virksomhedsoverdragelse, hvorefter med- kontraktpartnere tvinges med over som fortsat aftalepart, - f.eks. udlejer, leasinggiver og andre (tvunget debtorskifte)

- mulighed for suspension af genoptagelsesfrist, hvis en virk- somhed er blevet begæret tvangsopløst samt muligheden for udsættelse af frist for indgivelse af årsrapport efter årsregn- skabsloven

En rekonstruktionsproces kan gå hurtigt, når først ledelsen eller en kreditor har indset, at der er behov for rette krisehåndtering til at stille diagnose.

Der vil i den forbindelse være behov for hurtigt og til tider akut håndtering af en eller flere rekonstruktionsmodeller med eller uden turn-around (resultatforbedringer), herunder om virksom- hedsredningen skal ske udenretligt eller indenretligt, i samme eller anden ejerstruktur, eller om virksomheden bedst redses via en tilrettelagt konkurs på nærmere vilkår, hvor flere af ovenstående løsningsmodeller også kan indgå.

Bliv medlem af Foreningen Danske Revisorer og få store besparelser på værktøjer og rådgivning

FDR har indgået en række aftaler med leverandører. Aftalerne kan du se på vores hjemmeside eller i vores katalog, som kan rekvireres på sekretariatet eller fås på vores kurser.

Vi anbefaler, at du gør brug af de aftaler, som foreningen har indgået, og derved får kvalitet til en fornuftig pris.

Medlemskab af foreningen foregår via vores hjemmeside: www.fdr.dk.
Er du godkendt revisor, kan vi optage dig straks.

Driver du revisionsvirksomhed og ikke er godkendt revisor, skal du opfylde en række krav, der er gengivet på vores hjemmeside. Herefter skal du godkendes af foreningens optagelsesudvalg – det tager som regel 14 dage.

Foreningen
Danske
Revisorer